

Za koj li pyt istorijata banalno se povtarja i tezi hora v kolonata, kojato snegy navjava, verovatno se chuvstvat syshto tolkova bezpomoshni, kolkoto i hristijanite-korenjaci v Saraevo prez 1435 godina, kogato edna proletna sutrin videli prashnata otomanska konnica s kryvjasali ochi da vryhlita s vikove i krjasyci vyrhu ujutnija im tyrgovski grad. Tova bil okonchatelnijat kraj na mogyshtata dyrzhava, kojato se prostirala chak do moreto, upravljavana ot Tvrytko I Kotromanich – kral na Syrbija, Bosna, Dalmacija, Hyrvatska i Primoriето. Sled nego shte ostane edinstveno gerbyt s lilii, kojto po-kysno, prez 1992 godina, koj znae po kakva prichina, shte postavjat vyrhu svojeite znamenata, shapki i avtomobilni registracionni nomera isljamskite bojci v Saraevo.

Bjaha pristignali, za da ostanat v tova selishte celi petstotini godini, tochno kakto pristigat v tozi moment v hristijanskite kvartali s policejskite si avtomobili sys zelen cvjat, sys zeleni lenti okolo glavite, na koito sa napisani dumite “Allahju ekber” (Allah e velik), vyoryzheni, vmesto s jatagani, s naj-moderni ognestrelni oryzhija, proizvedeni v Syedinenite shtati i v prosvetena Evropa. Tezi hora chuvstvat onzi syshtija iskonen prastrah ot tova nashestvie; vojskata na Allah, kojato celi chetiri godini ne mozha da zavladee srybskite kvartali okolo Saraevo, ostavjajki na demarkacionnata linija kupishta myrtvi, sega si otmyshtava na onezi, koito ne mozheha da otidat nikyde ot svojeite kyshti – starci, bolni, deca i zheni, chiito sinove, bratja i bashti bjaha otishli v planinite.

Vypreki che ne zhiveja ot devetgodishna vyzrast v tozi grad, sjakash i samijaz az kracha v tova veliko preselenie, myknejki prekaleno tezhkija tovar na spomenite. Neprilichno e da oplakvash uchastta na tozi grad kato chovek, kojto ne

pritezhava v nego, kato drugite, oshte po-neshtastnite, nikakyv imot, nito staichka, nito kyshta, nito gradina, nito ulica, nishto, osven aromata na noshtta v nozdrite i dalechnija shum na rekata, kojto me prispivashe, kogato bjah dete. Ako bjah tam, njamasho da mi trjabva kamion za pokyshtnina, nito dori rychna kolichka, kojato narichahme 'civara' (ital. civiera) i 'kariola' (ital. carriola) – shtjah da izljaza sys svoite bratja po bezdomnichestvo s ryce v dzhobovete. Ot vsichko, koeto sym izgubil v zhivota, naj-tezhka za men e zagubata na edna senchesta ulica i ispolinskata vyrba, kojato se oglezhdashe v Miljacka kraj kafeneto na teatya: dyrvo s grapava, nabrazdena kora, v kojato kato mladezh, idvajki prez ljatoto, bjah izdylbal imeto na pyrvata si ljubov – shest bukvi, iztekli ot vyrha na nozhcheto, koito s godinite, zaedno sys stybloto, rastjaha li rastjaha, dokato ne stanaha bezformeni i na tymnosivija fon ne prieha ochertanijata na zavinagi izcheznal syn.